

Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Навчально-методичний центр культури і мистецтв Львівщини»

КРЕАТИВНІ ІНДУСТРІЇ – ОКРЕМИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ
(інформаційно-рекомендаційний матеріал для ознайомлення та застосування
у практичній діяльності територіальних громад)

Матеріал уклала:

Людмила АНТОНЧИК

Редактор:

Софія МАТВІЇВ

Відповідальна за випуск:

Ольга ДУЛЯБА

Львів 2023

Закон України «Про культуру» дає наступне визначення креативних індустрій: «Креативні індустрії – види економічної діяльності, метою яких є створення додаткової вартості і робочих місць через культурно мистецьке або креативне вираження».

Уперше офіційне визнання існування та значимості креативних індустрій як окремого сектору економіки було здійснено Міністерством культури, медіа та спорту Великобританії в 1998 році. До їх числа було віднесено рекламу, архітектуру, ринок мистецтв і антикваріату, ремесла, дизайн, моду, кіно, музику, виконавче мистецтво, галузь розваг і відпочинку, видавничу справу, створення програмного забезпечення, телебачення й радіо-мовлення.

У наступному десятилітті було розроблено окремі моделі класифікації культурних та креативних індустрій, проте найбільш затребуваною сьогодні є модель, розроблена UNCTAD, у якій виділяють 4 групи і 9 підгруп креативних індустрій:

I – Культурна спадщина:

- традиційна культура (ремесла фестивалі тощо.)
- культурні пам'ятки (музеї, бібліотеки, місця розкопок тощо)

II – Мистецтво:

- образотворче мистецтво (скульптура, живопис, фотографія тощо)
- виконавче мистецтво (вокал, тематичне мистецтво тощо)

III – Медіа:

- публікації та видавництво
- аудіовізуальні твори (фільми, телеачення, радіомовлення)
- нові медіа (цифровий контент, відеоігри тощо)

IV – Функціональний креатив:

- дизайн (архітектура, іграшки, ювелірні вироби)
- креативні послуги (реклама, цифрові та культурні послуги)

Однією із країн у яких креативні і культурні індустрії набувають усе більшого розповсюдження і провідного значення є США.

Згідно розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 квітні 2019 року №265 «Про затвердження видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій» подаємо перелік видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій:

- виробництво ювелірних і подібних виробів;
- виробництво біжутерії і подібних виробів;
- виробництво музичних інструментів;
- видання книг;
- видання газет;
- видання журналів і періодичних видань;
- інші види видавничої діяльності;
- видання комп'ютерних ігор;
- видання іншого програмного забезпечення;
- видавництво кіно та відеофільмів, телевізійних програм;
- компонування кіно та відеофільмів, телевізійних програм;
- розповсюдження кіно та відеофільмів, телевізійних програм;
- демонстрування кінофільмів;
- видання звукозаписів;
- діяльність у сфері радіомовлення;
- діяльність у сфері телевізійного мовлення;
- комп'ютерне програмування;
- консультування з питань інформації;
- діяльність інформаційних агентств;
- діяльність у сфері зв'язків із громадськістю;
- діяльність у сфері архітектури;
- дослідження і експериментальні розробки у сфері суспільних і гуманітарних наук;
- рекламні агентства;
- посередництво в розміщенні реклами в засобах масової інформації;
- спеціалізована діяльність із дизайну;
- діяльність у сфері фотографії;
- надання послуг з перекладу;
- освіта у сфері культури;
- театральна та концертна діяльність;
- діяльність щодо підтримання театральних і концертних заходів;
- індивідуальна мистецька діяльність;

- функціонування театральних та концертних залів;
- функціонування клубів, бібліотек та архівів;
- функціонування музеїв;

34 види економічної діяльності креативних індустрій включають 12 секторів:

- візуальне мистецтво: живопис, графіка, скульптура, фотографія...;
- сценічне мистецтво: жива музика, театр, танець, опера, цирк, ляльковий театр;
- література, видавнича діяльність та друковані засоби масової інформації;
- аудіальне мистецтво;
- аудіовізуальне мистецтво: кіно, телебачення, відео, анімація, мультиплікація тощо;
- дизайн;
- мода;
- нові медіа та інформаційно-комунікаційні технології: програмне забезпечення, відеоігри, цифрові технології в мистецтві;
- архітектура та урбаністика;
- реклама, маркетинг, зв'язки з громадськістю та інші креативні послуги;
- бібліотеки, архіви та музеї;
- народні промисли.

Креативні індустрії України включають візуальне мистецтво, сценічне мистецтво, видавничу діяльність, дизайн, моду, аудіовізуальне мистецтво, архітектуру, рекламу, бібліотеки, архіви та музеї, народні художні промисли.

Велику частину доданої вартості креативних індустрій створює комп'ютерне програмування, рекламні агентства, консультування з питань інформатизації, діяльність у сфері телевізійного мовлення, виробництво кіно та відеофільмів, телевізійних програм, посередництво в розміщенні реклами в засобах масової інформації.

Внесок креативних індустрій до експорту та імпорту товарів в Україну є на одному рівні з іншими країнами. З іншого боку, частка експорту послуг креативними індустріями значно перевищує рівні інших країн. Це може пояснюватися розвитком сектору інформаційних технологій в Україні.

До основних експортних товарів креативних індустрій належать дерев'яні меблі, шпалери, трикотажні вироби для меблювання, іграшки. До імпортних

товарів – люстри, дорожні сумки, трикотажні полотна, іграшки, консолі для відеоігор.

Україна експортує креативні товари в Німеччину, Польщу, Данію, Латвію. А найбільшим постачальником креативних товарів в Україну є Китай, Туреччина, Польща, Німеччина, Італія.

Впродовж двох останніх десятиліть зростає розуміння значущості креативних індустрій для суспільства та економіки через поширення концепцій, ідей, навичок, знань, що сприяє розвитку інновацій в теологічному прогресі, підвищенню якості життя.

Зокрема креативні індустрії є важливими рушіями економічних та соціальних інновацій в економіці. Вони підтримують інновації в багатьох інших секторах через надання креативних ідей для нових продуктів, креативних товарів та послуг, що використовуються у виробничих процесах, маркетингової підтримки інноваційних продуктів. Відповідно креативні індустрії сприяють впровадженню нових ідей та технологій в інших секторах, підвищенню їхньої продуктивності та конкурентоспроможності.

У креативних індустріях для досягнення більш значного економічного ефекту варто не просто збільшувати витрати на галузі і споживання їх продукції, а робити наголос саме на розвиток виробничої потужності галузей (капіталовкладеннях)

Внаслідок повномасштабного вторгнення РФ на територію України 24 лютого 2022 року, економіка України зазнала суттєвих втрат і змін. Проаналізувавши дані опитування про стан та потреби бізнесу в Україні під час війни, можемо зробити наступні висновки:

1. Від початку воєнного стану понад 25% населення України (близько 10 млн осіб) покинули своє місце проживання, зокрема, близько 7,5 млн українців виїхали за кордон.
2. Свою діяльність зупинили 18,7% підприємств, а 28,1% – майже зупинили, внаслідок чого загальні втрати малого та середнього бізнесу під час перших трьох місяців війни оцінювалися у розмірі 85 млрд доларів США.
3. Переважно бізнес не проводив релокацію, а серед релокованого бізнесу (30%) більшість залишилася в межах України, переїхавши в іншу область. Лідером за кількістю підприємств (10%), які провели релокацію переважно або повністю за кордон, є IT-сектор.

4. Суттєво зросло безробіття (більше 30%): близько 3 млн українців втратили роботу, та ще близько 53% ризикують її втратити внаслідок активних бойових дій з боку росії.

5. Видатки бюджету України зросли майже на 50%, оскільки збільшилися видатки на оборону, Збройні Сили України (далі – ЗСУ), підтримку бізнесу в умовах воєнного часу та гуманітарну допомогу.

Значних втрат зазнав й креативний сектор економіки, а саме індустрія архітектури та дизайну, мистецтво, рекламні агентства, література та видавнича діяльність, індустрія виробництва й розповсюдження кіно-, відео-фільмів, а також театри, музеї та, зокрема, легка промисловість. Оскільки внаслідок бойових дій у креативному секторі спостерігаємо значний відтік молодих талантів (виїхали за кордон, або обороняють Україну від країни агресора), також відбулось скорочення фінансування, оскільки ті кошти, що раніше виділялись на культурну сферу, на даний час спрямовуються на підтримку ЗСУ.

Незважаючи на всі виклики та обмеження, креативні індустрії можуть стати так званим «двигуном відновлення» економіки України після завершення війни.

Перелік використаних джерел:

1. Закон України «Про культуру»
2. Креативні індустрії в умовах війни. - Мариненко Наталія, Шевчук Роман.
3. Міністерство культури та інформаційної політики «Креативні індустрії: вплив на розвиток економіки України».
4. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 квітня 2019 року №265 «Про затвердження видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій»